

+

סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים
 מועד הבחינה: קיץ תשס"ד, 2004
 מספר השאלון: 011109
 נספח: גיליון תשובות

+

מדינת ישראל
 משרד החינוך התרבות והספורט

ידיעת הלשון א

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק א	—	דיוקי הגייה	—	(2×3)	—	6	נקודות
פרק ב	—	השם והפועל	—	$(1 \times 10) + (2 \times 7) + (1 \times 8)$	—	32	נקודות
פרק ג	—	תחביר ושחבור	—	(6×5)	—	30	נקודות
פרק ד	—	שאלות בתחומים שונים	—	(8×4)	—	32	נקודות
				סה"כ		100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- ענה על השאלות 1-20 בגיליון התשובות המצורף.
- משאלה 21 והלאה כתוב במחברת הבחינה.
- בסיום הבחינה מסור למשגיח את גיליון התשובות עם מחברת הבחינה.
- הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה

/המשך מעבר לדף/

+

+

השאלות

ענה על השאלות 1-20 בגיליון התשובות המצורף.

בשאלות 1-20 מוצעות לכל שאלה ארבע אפשרויות תשובה, אך רק אחת מהן נכונה. בנספח תמצא גיליון תשובות ובו מספרי השאלות, וכן אותיות המציינות את התשובות המוצעות. בכל שאלה בגיליון התשובות סמן × במשבצת הצמודה לאות המציינת את התשובה הנכונה. סמן × אחד בלבד. אם תסמן יותר מ-× אחד לשאלה, תיפסל התשובה. בסיום הבחינה מסור למשגיח את גיליון התשובות עם מחברת הבחינה.

דוגמה לסימון בגיליון התשובות:

61. א. בספר יש מְאֲתִים וְשֵׁשׁ עמודים.
 ב. בספר יש מְאֲתִים וְשֵׁשָׁה עמודים.
 ג. בספר יש מְאֲתִים וְשֵׁשָׁה עמודים.
 ד. בספר יש מְאֲתִים וְשֵׁשׁ עמודים.

את התשובה הנכונה עליך לסמן בגיליון התשובות כך:

61. א ב ג ד

פרק א – דיוקי הגייה (6 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-3 בגיליון התשובות (לכל שאלה – 2 נקודות).

הקפד לבחור באפשרות המבטאת את ההגייה הנכונה של שם המספר.

1. א. מחזור הכספים של שוק התרופות הטבעיות הוא בערך **חֲמִשָּׁה-עֶשְׂרֵם** מיליון שקלים בשנה. לאחרונה נרשם גידול של **שְׁלוֹשִׁים וְשָׁנַיִם** אחוזים בצריכת תרופות אלה.
  - ב. מחזור הכספים של שוק התרופות הטבעיות הוא בערך **חֲמִשָּׁה-עֶשְׂרֵם** מיליון שקלים בשנה. לאחרונה נרשם גידול של **שְׁלוֹשִׁים וְשָׁתַיִם** אחוזים בצריכת תרופות אלה.
  - ג. מחזור הכספים של שוק התרופות הטבעיות הוא בערך **חֲמִשָּׁה-עֶשְׂרֵה** מיליון שקלים בשנה. לאחרונה נרשם גידול של **שְׁלוֹשִׁים וְשָׁנַיִם** אחוזים בצריכת תרופות אלה.
  - ד. מחזור הכספים של שוק התרופות הטבעיות הוא בערך **חֲמִשָּׁה-עֶשְׂרֵה** מיליון שקלים בשנה. לאחרונה נרשם גידול של **שְׁלוֹשִׁים וְשָׁתַיִם** אחוזים בצריכת תרופות אלה.
2. א. **בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ** בינואר קניתי **אַרְבָּעָה** תכשירים טבעיים.
  - ב. **בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשָׁה** בינואר קניתי **אַרְבָּעָה** תכשירים טבעיים.
  - ג. **בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשָׁה** בינואר קניתי **אַרְבַּע** תכשירים טבעיים.
  - ד. **בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ** בינואר קניתי **אַרְבַּע** תכשירים טבעיים.
3. א. **אַחַד** הרוקחים טען שמספר הגברים הרוכשים תכשירים טבעיים גבוה פי **שְׁלוֹשָׁה** ממספר הנשים הרוכשות תכשירים אלה.
  - ב. **אַחַד** הרוקחים טען שמספר הגברים הרוכשים תכשירים טבעיים גבוה פי **שְׁלוֹשׁ** ממספר הנשים הרוכשות תכשירים אלה.
  - ג. **אַחַד** הרוקחים טען שמספר הגברים הרוכשים תכשירים טבעיים גבוה פי **שְׁלוֹשׁ** ממספר הנשים הרוכשות תכשירים אלה.
  - ד. **אַחַד** הרוקחים טען שמספר הגברים הרוכשים תכשירים טבעיים גבוה פי **שְׁלוֹשָׁה** ממספר הנשים הרוכשות תכשירים אלה.

פרק ב – השם והפועל (32 נקודות)

השם (10 נקודות)

לפניך חמישה משפטים המסומנים בספרות הרומיות V-I .
בכל אחד מהמשפטים מודגש שם, ואליו מכוונות שתי שאלות.
ענה על כל השאלות 4-13 בגיליון **התשובות** (לכל שאלה – נקודה אחת).

במשפטים III-I (שאלות 4-9) עליך למצוא את השורש ושם נוסף באותו משקל ובאותה גזרה.

I. בעבר השתמשו ב**מְנִיפָה** כדי לצנן את הפנים.

4. השם **מְנִיפָה** נגזר מהשורש:

א. נ-ו-פ   ב. נ-פ-פ   ג. מ-נ-פ   ד. נ-פ-נ-פ

5. שם נוסף באותו משקל ובאותה גזרה:

א. מְתִיחָה   ב. מְזִיגָה   ג. מְשִׁימָה   ד. מְשִׁיכָה

II. בשולי העמוד בספר כתובה ה**עָרָה** לקורא.

6. השם ה**עָרָה** נגזר מהשורש:

א. ע-ר-ר   ב. ע-ו-ר   ג. נ-ע-ר   ד. ה-ע-ר

7. שם נוסף באותו משקל ובאותה גזרה:

א. לְהַבִּיחַ   ב. הָאָטָה   ג. הָאָרָה   ד. הַבְּעָה

III. שילוב קטעי עיתונות בהרצאה הוסיף לה **מִמַּד** אקטואלי.

8. השם **מִמַּד** נגזר מהשורש:

א. מ-מ-ד   ב. ד-מ-מ   ג. מ-ו-ד   ד. מ-ד-ד

9. שם נוסף באותו משקל ובאותה גזרה:

א. מַחֵם   ב. שֵׁעַר   ג. מַצַּח   ד. חֶמֶר

במשפטים V-IV (שאלות 10-13) עליך למצוא את השורש ושם נוסף באותו משקל בגזרת השלמים.

IV. המָצַע של המפלגה התפרסם בעיתון.

10. השם מָצַע נגזר מהשורש:

- א. י-צ-ע   ב. נ-צ-ע   ג. מ-צ-ע   ד. צ-ו-ע

11. שם נוסף באותו משקל בגזרת השלמים:

- א. מַצַּב   ב. מָרַק   ג. סָפֵן   ד. מַחְנֵק

V. הַצְטוּפְפוּת במקומות ציבוריים אינה נעימה.

12. השם הַצְטוּפְפוּת נגזר מהשורש:

- א. צ-ו-פ   ב. צ-פ-פ   ג. צ-ט-פ   ד. ט-פ-פ

13. שם נוסף באותו משקל בגזרת השלמים:

- א. הַטְמָעוּת   ב. הַתְקוּמָמוּת   ג. הַתְלַבְטוּת   ד. הַתְגוּנָנוּת

הפועל (22 נקודות)

בפרק זה שאלות **סגורות** ושאלות **פתוחות**.

את התשובות לשאלות ה**סגורות** עליך להמשיך לסמן בגיליון התשובות.

את התשובות לשאלות ה**פתוחות** עליך לכתוב במחברת הבחינה.

שאלות סגורות (14 נקודות)

ענה על כל השאלות 14-20 בגיליון התשובות (לכל שאלה – 2 נקודות).

14. איזה פועל בנוי מהשורש **ת-ח-ק-ר**, בניין **פיעל**, גוף **נסתר**, זמן **עבר**?

- א. תִּחְקֹר   ב. תִּחְקָר   ג. תִּחְקֹר   ד. תִּחְקֹר

15. איזה פועל זהה בבניין לפועל **נָטַלְתִּי**?

- א. הדבר **מָטַל** בספק.
 ב. **אָטַל** ידיים לפני הארוחה.
 ג. התפקיד **נָטַל** ממני שלא בצדק.
 ד. **אָטַל** עליך משימה.

16. האוכל **עָרַב** לחכי.

מהי צורת ה**עתיד** של הפועל **עָרַב**?

- א. יַעְרֵב   ב. יַעְרֵב   ג. יִתְעָרֵב   ד. יַעְרֵב

17. איזה פועל **יוצא דופן** מבחינת ה**גזרה**?

- א. ההוראות החדשות ה**יָרְעוּ** את תנאי הפרישה מהעבודה.
 ב. שם הרחוב ה**וּסַב** מ"דרך חיפה" ל"דרך נמיר".
 ג. נוסח ההסכם ה**וּפְצָ** בכל העיתונים.
 ד. שני הצדדים ה**חִלְלוּ** לנהל משא ומתן.

+

+

18. איזה פועל יוצא דופן מבחינת ה**בניין**?

- א. מְרִיחִים
- ב. מְטִיחִים
- ג. מְרַוְּחִים
- ד. מְעַזִּים

19. I. העץ נְטַע ביער לפני שלושים שנה.

II. בט"ו בשבט הקרוב נְטַע לידו עצים נוספים.

במה הפעלים נְטַע ונְטַע נבדלים זה מזה?

- א. בבניין, בזמן, בגוף
- ב. בשורש, בבניין, בזמן
- ג. בבניין, בגוף, בשורש
- ד. בשורש, בבניין, בגוף

20. בתים אלה מוֹגְנִים, וחלונותיהם מְמַגְנִים.

במה הפעלים מוֹגְנִים ומְמַגְנִים נבדלים זה מזה?

- א. בגוף ובשורש
- ב. בזמן ובבניין
- ג. בגוף ובבניין
- ד. בשורש ובבניין

+

+

את התשובות משאלה 21 והלאה כתוב במחברת הבחינה.
 העתק למחברתך את מספר השאלה, וכתוב לידו את התשובה.

שאלות פתוחות (8 נקודות)

קרא את המשפטים I-II שלפניך, וענה על השאלות 21-26 (לכל שאלה – נקודה אחת).

I. התיירים נָצְבוּ על ראש הגבעה וְהִתְבּוֹנְנוּ בְנוֹף המרהיב.

II. המרָאָה הוֹעֵם בְּשֵׁל העשן שֶהִתְמַר מארובות בתי הזיקוק.

21. מהו השורש של הפועל נָצְבוּ במשפט I?

22. מהו הבניין של הפועל נָצְבוּ במשפט I?

23. מהו השורש של הפועל הִתְבּוֹנְנוּ במשפט I?

24. מהו השורש של הפועל הוֹעֵם במשפט II?

25. מהו הבניין של הפועל הוֹעֵם במשפט II?

26. מהו הבניין של הפועל הִתְמַר במשפט II?

קרא את המשפט שלפניך, וענה על השאלות 27-28 (לכל שאלה – נקודה אחת).

הִתְבָּא את האפיקומן:

27. מהו הבניין של הפועל הִתְבָּא במשפט?

28. מהו הזמן (הדרך) של הפועל הִתְבָּא במשפט?

פרק ג – תחביר ושחבור (30 נקודות)

ענה על חמש מהשאלות 29-36 במחברת הבחינה (לכל שאלה – 6 נקודות).

שים לב: המשפטים בשאלות מפוסקים על פי כללי הפיסוק החדשים.

(1) הנחיות כלליות לניתוח תחבירי:

- העתק את המשפט למחברתך.
- סיווג: – ציין את הסוג התחבירי של המשפט – פשוט, מאוּחה (מחובר) מורכב.
- אם המשפט (או חלק ממנו) חסר, בעל חלקים כוללים (כולל), בעל חלק ייחוד או בעל נושא סתמי – ציין זאת.
- תחימה: – במשפט מאוחה (או בפסוקית מאוחה) – תַּחַם את האיברים, וציין את הסוג התחבירי של כל איבר.
- במשפט מורכב (או בפסוקית מורכבת) – תַּחַם את הפסוקית או את הפסוקיות, וציין את התפקיד ואת הסוג התחבירי שלהן.
- הגדרה: – אם יש במשפט מילים מודגשות בקו, ציין את תפקידן התחבירי.

(2) הנחיות כלליות לשחבור:

- הקפד על משמעות הגיונית במשפט ששחברת.
- הוֹסַף או הִשְׁמַט מילים על פי הצורך.
- פִּסַק כהלכה את המשפט ששחברת.

29. נתח את המשפט שלפניך לפי ההנחיות לניתוח תחבירי שבראש הפרק.

למבקרים בקולנוע לא ברור מדוע קיים איסור גורף על הכנסת מוצרי מזון ומשקאות שנקנו מחוץ לקולנוע.

30. נתח את המשפט שלפניך לפי ההנחיות לניתוח תחבירי שבראש הפרק.

שרידי התרבות הפניקית נחקרו ביסודיות, אך עדיין קיימים בתרבות זו צדדים שהמחקר לא דן בהם.

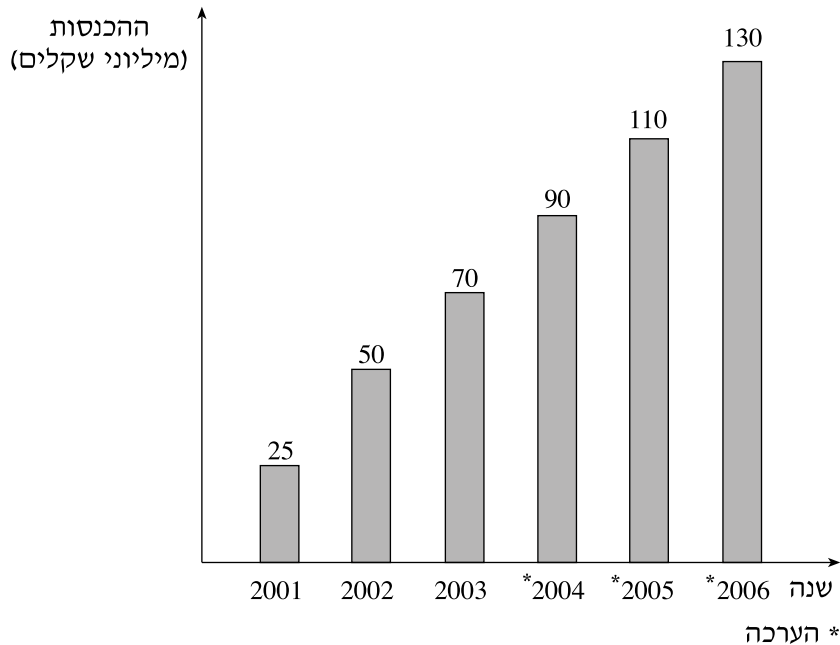
31. לפניך שישה משפטים א-ו, ובכל אחד מהם יש צירוף מילים מודגש בקו. העתק למחברתך את האותיות א-ו, וליד כל אות ציין את התפקיד התחבירי של הצירוף במשפט. (לכל סעיף – נקודה אחת)
- האיסור על הכנסת מוצרי מזון לקולנוע מרגיז את הציבור.
  - בבתי הקולנוע אוסרים הכנסת מוצרי מזון.
  - הכנסת מוצרי מזון לקולנוע אסורה בהחלט.
  - העברה שלנו הייתה הכנסת מוצרי מזון לקולנוע.
  - במקרה של הכנסת מוצרי מזון לקולנוע תוצאו מהאולם.
  - בשל הכנסת מוצרי מזון לקולנוע הוצא חברי מהאולם.
32. לפניך משפט דו-משמעי.
- המאמן של דניאל שזכה בפרס קיבל מחמאות.**
- נסח את המשפט הזה בשני אופנים, כך שכל אחד מהם יבטא רק משמעות אחת.
33. קרא את המשפטים (1)-(4) שלפניך, וענה על הסעיפים א-ד שאחריהם.
- שים לב להנחיות לשחבור שבראש פרק ג.
  - נהגים בעיר נקלעו לפקק תנועה.
  - הפקק לא נגרם בגלל תאונת דרכים.
  - בעיר התקיים מצעד מחולות.
  - במצעד השתתפו נציגים ממדינות שונות.
- שחבר את משפטים (1) ו-(3) למשפט מורכב בעל פסוקית סיבה. (2 נקודות)
  - שחבר את משפטים (2) ו-(3) למשפט בעל חלקים כוללים (משפט כולל), שתהיה בו התבנית "לא... אלא". (נקודה אחת)
  - שחבר את משפטים (3) ו-(4) למשפט מורכב בעל פסוקית לוואי. (2 נקודות)
  - שחבר את משפט (4) למשפט בעל חלקים כוללים (משפט כולל): בחר מן המשפט את המילים המתאימות לשמש ביטוי מכליל והוסף להן פירוט. (נקודה אחת)

34. עיין בתרשים שלפניך (שהתפרסם בעיתון **מעריב**), וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

ג. שים לב להנחיות לשחבור שבראש פרק ג.

(אין צורך לכתוב את המספרים במילים.)

ההכנסות מפרסום באינטרנט בישראל

א. כתוב משפט מאוחה בקשר של השוואה (עימות) בין ההכנסות מפרסום באינטרנט בישראל

בשנת 2001 ובין ההכנסות בשנת 2003. (2 נקודות)

ב. כתוב משפט פשוט בעל הסגר על סמך הנתונים בעמודה של שנת 2005 (היעזר במילה

שמתחת לתרשים). (2 נקודות)

ג. כתוב משפט מורכב בעל פסוקית מושא על סמך הנתונים בעמודה של שנת 2006 (היעזר

במילה שמתחת לתרשים). (2 נקודות)

/המשך בעמוד 12/

35. קרא את המשפט שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו.

יצרנים ממליצים: "הפעל את המכשיר רק לאחר שתקרא בעיון את הוראות השימוש".

- א. נתח את המשפט על פי ההנחיות לניתוח תחבירי שבראש פרק ג. (3 נקודות)
- ב. שחבר את המשפט הנתון למשפט פשוט. שים לב להנחיות לשחבור שבראש פרק ג. (3 נקודות)

36. קרא את המשפט שלפניך, וענה על הסעיפים א-ב שאחריו.

חוקרים הולנדים גילו שתפקוד המוח של אנשים שהרבו לאכול דגי ים, היה מהיר באופן ניכר.

- א. נתח את המשפט על פי ההנחיות לניתוח תחבירי שבראש פרק ג. (3 נקודות)
- ב. פרק את המשפט הנתון לשלושה משפטים פשוטים, על פי סדר הגיוני. שים לב להנחיות לשחבור שבראש פרק ג. (3 נקודות)

פרק ד – שאלות בתחומים שונים (32 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 37-44 במחברת הבחינה (לכל שאלה – 8 נקודות).

תולדות הלשון

37. לפניך משפטים משלושה רובדי לשון שונים (1)-(3).

קרא אותם, וענה על הסעיפים א-ב שאחריהם.

משפטים מרובד (1) – ר' פינחס בן יאיר היה הולך [בדרך]. נזדמן לפונדק אחד, הטילו שעורים לחמורתו – לא אכלה. חבטו אותן – לא אכלה. ניקרו אותן – לא אכלה. אמר להם: שמא אינן מעושרות. עישרו אותן – ואכלה.
 – הוּוּ זְהִירִין בְּרִשׁוֹת (=שלטון), שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן.

משפטים מרובד (2) – אתר האינטרנט שלנו משלב פונקציות רבות, המאפשרות ליועצים מכל הארץ להתעדכן בכל הקשור לתחום האקדמי: קורסים חדשים ושינויים בקורסים קיימים.
 – רשמקול הוא מכשיר הרושם קולות וצלילים בסרט מגנטי ומשמיע אותם.
 מְפִיחוֹן הוא שמו העברי של האקורדיון.
 – המעבר התת-קרקעי נבנה על ידי חברה בין-לאומית.

משפטים מרובד (3) – וַיֵּשֶׁב יצחק בגרר. וַיִּשְׁאַל אִנְשֵׁי הַמָּקוֹם לַאֲשֶׁתוֹ וַיֹּאמֶר אַחֲתִי הִיא כִּי יָרָא לְאִמֹר אֲשֶׁתִּי אֲנִי וַיְהִי אִנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל רַבָּקָה כִּי טוֹבֵת מְרֵאָה הִיא. וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוֹ שֵׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקֶף אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בַּעַד הַחֲלוֹן וַיִּרְא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֶת רַבָּקָה אֲשֶׁתוֹ. וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לַיִצְחָק [...]

א. קבע מהו כל אחד מרובדי הלשון (1)-(3) שלעיל.

ב. ציין שני מאפיינים שונים של כל רובד, והבא דוגמה לכל אחד מהם מהמשפטים שלעיל.

38. בזמר העברי באות לידי ביטוי תופעות המייחדות את העברית המקראית. לפניך מובאות משירי זמר עבריים.
- מצא במובאות חמש תופעות דקדוקיות שונות האופייניות ללשון המקרא, ציין אותן, והבא לכל אחת מהן דוגמה מהמובאות. (8 נקודות)
- שְׁנָה הֶלְכָה, שְׁנָה בָּאָה, אֲנִי כִפִּי אֲרִימָה (לי קיפניס, "ראש השנה")
- הִנֵּה לָנוּ נִגּוֹן יֵשׁ, אֶל נָא נְבִיִּשְׁנוּ
 בו נְשִׁירָה, בו נִזְכִּירָה, הִימִים עָבְרוּ.
 (ני שטרנהיים, "הנה לנו ניגון יש")
- הַשְּׁלוֹם לְלִבְּךָ בְּנִי-בְּתוֹאֵל?
 (י"ד קמזון, "אל המעיין")
- שִׁירָה פוֹנָה אֵילְתָה
 עוֹגָה, עוֹגָה, עוֹגָה,
 בְּמַעְגַל נְחוּגָה,
 נִסְתַּבְּבָה כָּל הַיּוֹם
 עַד אֲשֶׁר נִמְצָא מָקוֹם
 (ני מוהר, "שיירה פונה אילתה")
- עוֹגָה, עוֹגָה, עוֹגָה,
 בְּמַעְגַל נְחוּגָה,
 נִסְתַּבְּבָה כָּל הַיּוֹם
 עַד אֲשֶׁר נִמְצָא מָקוֹם
 (א' אשמך, "עוגה, עוגה")
- דִּין-דָּן, דִּין-דָּן, זֶה שִׁיר הַנְּדָד,
 שְׁתוֹק וְשֵׂאת — שְׁתוֹק וְצַעַד.
 (ני פייכמן, "אורחה במדבר")
- עַל הַדֶּרֶךְ עַץ עוֹמֵד צִמְרָתוֹ תְּשׁוּחַ,
 עֲזוּבוּהוּ צִפְרֵיו לְאַנְחוֹת הָרוּחַ.
 אֶל דָּרוֹם וּמַעֲרָב וְאוֹלֵי מִזְרָחָה,
 רַק הָרוּחַ תִּלְטֹף צִמְרָתוֹ שְׁשֻׁחָה.
 (א', מנרג, בתרגום ני שמר, "על הדרך עץ עומד")
- מֵאֵין תְּבוֹאָה וְאֵנָה תִּצְעַד?
 [...] חִפָּה נָא עוֹד רְגַע,
 חִפָּה, וְאֵנִי
 הִנֵּה וְאֵרֵד בְּמִשְׁעוֹל אֶל גְּנִי
 (ני טהרלב, "מלאך מסולם יעקב")
- נוֹם, נוֹמָה-נָא וְלָדִי, שְׁחֹר עֵינַיִם
 הִנֵּה בּוֹקֵעַ כְּבָר כּוֹכֵב רֵאשׁוֹן
 (מי גברירטיג, נוסח עברי י' אורלנד, "שחור עיניים")
- הַיְדַעְתָּ אֶת הַדֶּרֶךְ אֶל בֵּית אֶהוֹבְתִי?
 (עי' מוהר, "הידעת את הדרך")

תצורה

39. א.

לפניך שלוש קבוצות של שמות III-I.

בכל קבוצה יש ארבעה שמות, אך שם אחד יוצא דופן מבחינת דרך התצורה שלו.

קבוצה I: תַּרְכִּיז חַמְשִׁיר תַּקְדִּים מְדַרִּיךְ

קבוצה II: חֲדָרוֹן עֲלָבוֹן שְׁלֵטוֹן החוק פְּתָרוֹן

קבוצה III: מְדִינָאֵי יַמָּאֵי חֲשַׁמְלָאֵי קַנָּאֵי

בכל קבוצה:

(1) ציין את השם היוצא דופן, והסבר את דרך התצורה שלו. (3 נקודות)

(2) ציין את דרך התצורה המשותפת ליתר המילים בשורה, והסבר אותה

באמצעות אחת המילים. (3 נקודות)

ב. רְכָזֵת השכבה

במה המילה רְכָזֵת שונה מהמילים אֲדָמָת, צָרַעַת, שְׁמָנָת, מבחינת דרך היווצרותה.

(2 נקודות)

40. א.

לפניך רשימה של שמונה שמות:

אֲלִים, מַהֲפֶכֶן, פְּלָאֵי, חֲלָשׁ, צְדִיק, הֲרַפְתָּקוֹן, חֲרוֹץ, ראשוני

(1) מהי המשמעות המשותפת לכל השמות?

(2) מייין את השמות לשתי קבוצות, על פי דרך התצורה.

(3 נקודות)

ב.

מהי דרך התצורה המשותפת לכל השמות שלפניך?

חֲדָ-עֲרָפִי, דוּ-חֲדָשִׁי, קִדְם-צָבָאֵי, רַב־מְשָׁמְעֵי

(2 נקודות)

ג.

לפניך שלושה זוגות משפטים III-I, ובכל זוג יש שתי מילים מודגשות.

זוג I: (1) "צר עוֹלָמִי כעולם נמלה". (רחל, "רק על עצמי")

(2) זוהי הצלחה בקנה מידה עוֹלָמִי.

זוג II: (1) המועמד אמר בריאיון: "מְקַצוּעֵי הוא מהנדס".

(2) חברה זו מספקת שירות מְקַצוּעֵי ללקוחותיה.

זוג III: (1) שמחתי כאשר הציגו את יְצִירְתִּי בתערוכת בית-הספר.

(2) אנו זקוקים לפתרון יְצִירְתִּי לבעיה זו.

(1) מהו התפקיד המשותף של הצורן הסופי בכל המילים המודגשות בשורה הראשונה

של כל זוג?

(2) מהו התפקיד המשותף של הצורן הסופי בכל המילים המודגשות בשורה השנייה

של כל זוג?

(3 נקודות)

תורת ההגה

41. א. לפניך שלוש שורות III-I, ובכל שורה שלוש מילים.

בכל אחת מן השורות III-I חל בשלוש המילים תהליך פונטי משותף.

שורה I: סַכְנוּ , שְׁבַתִּי , הַתִּמָּם

שורה II: שוֹמְרִים , מְשַׁכְּנֹת שאננים , קֶצֶין העיר

שורה III: תִּבְדֹּל , מִגֵּע , הַצֵּתָה

(1) בכל שורה קבע מהו התהליך הפונטי המשותף. (3 נקודות)

(2) בכל שורה הסבר את התהליך באמצעות מילה אחת. (3 נקודות)

ב. – הוא הַתְּחִבֵּר לאינטרנט.

– הוא הַתְּחִבֵּר עם ילדים בשכונה החדשה. (בלשון הדיבור)

במה שוויים ובמה שונים שני הפעלים? הסבר מהי הסיבה לשוני. (2 נקודות)

42. א. הכתבה מְשַׁתְּרַעַת על פני שלושה עמודים.

במילה מְשַׁתְּרַעַת חלו ארבעה תהליכים פונטיים.

ציין שלושה מהם, והסבר כל אחד מהם. (3 נקודות)

ב. לפניך ארבע מילים: הַחֲשָׁפוֹת , פְּחוֹת , שׁוֹכְח , חֲצָרוֹת.

בארבע המילים, חוזר אותו עיצור גרוני.

(1) באיזו מילה אין השפעה של העיצור הגרוני? הסבר מדוע. (נקודה אחת)

(2) הסבר את השפעת העיצור הגרוני בכל אחת משלוש המילים האחרות. (4 נקודות)

דיוקי הגייה

43. בסעיפים א-ד שלפניך ארבעה משפטים. בכל משפט יש מילה הכתובה בשתי צורות, אך רק אחת מהן מבטאת את דרך ההגייה הנכונה.
- העתק למחברתך את המילה הנכונה, ונמק את בחירתך (לכל סעיף – 2 נקודות).
- אני מביא / מביא עוגה למסיבה.
  - זו הצעה מגחכת / מגחכת ביותר.
  - הוראות סותרות מבלבלות / מבלבלות את הקורא.
  - לא ראיתי אותכם / אתכם זמן רב.

44. בסעיפים א-ד שלפניך ארבעה משפטים. בכל משפט יש מילה הכתובה בשתי צורות, אך רק אחת מהן מבטאת את דרך ההגייה הנכונה.
- העתק למחברתך את המילה הנכונה, ונמק את בחירתך (לכל סעיף – 2 נקודות).
- בלעדיך / בלעדיך לא אצא לטיול.
  - קראתי את הספר, וגם אני, כמוכם / כמוכם, חושב שהוא מרתק.
  - החשוד הקחיש / הקחיש את ההאשמות נגדו.
  - אורח חשוב מגיע / מגיע היום לארץ.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
 אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט